

Pr. 59/28.02.22
CAI, CY

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 1643 din 18.03.2022

La nr.59 din 28 februarie 2022

Parlamentul Republicii Moldova

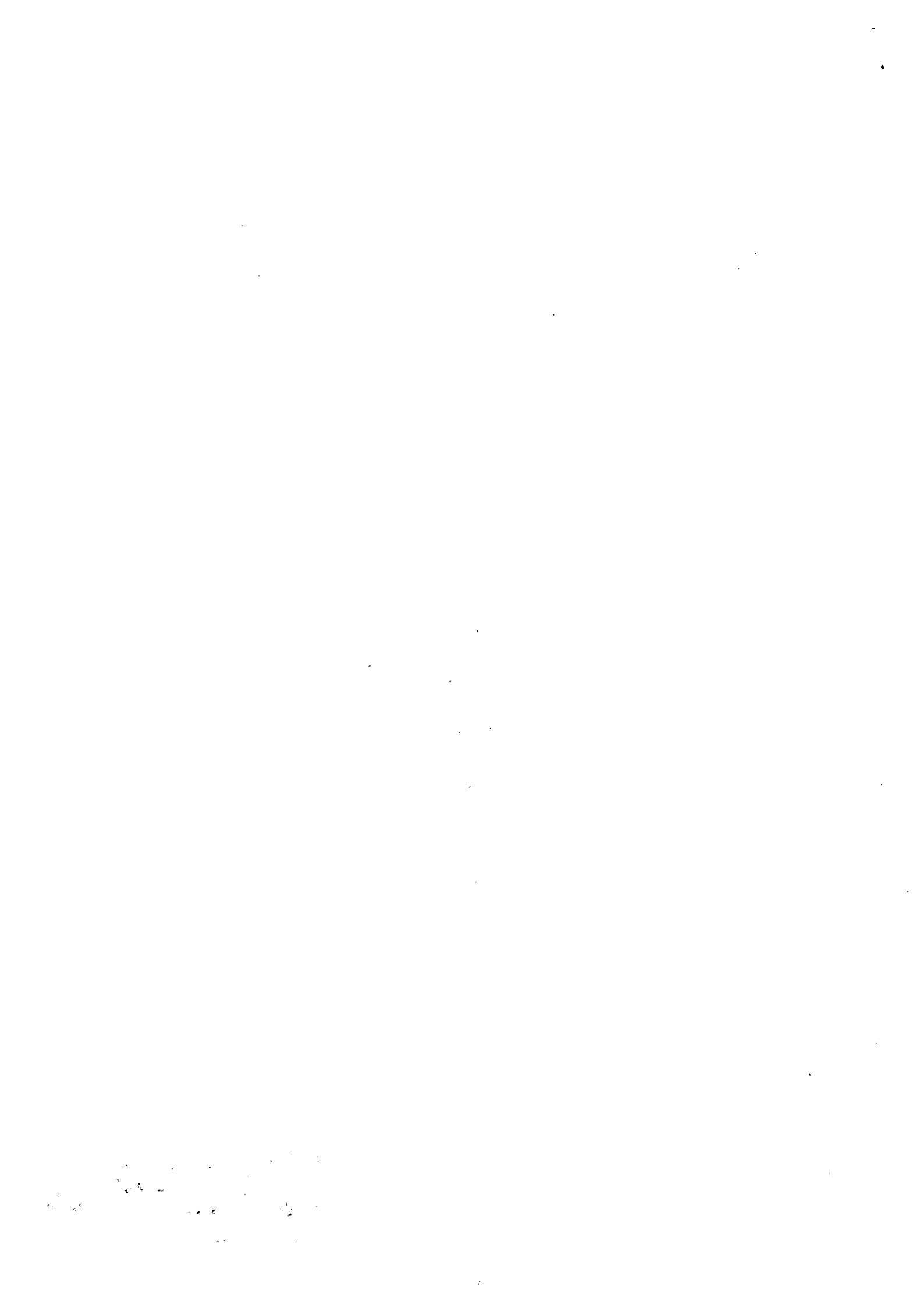
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea apiculturii nr.70/2006 - art.3,7 ș.a. și Codul contravențional - art.131 și art.189).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>648</u>		
" <u>18</u> "	<u>03</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7817 din 17.03.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea apiculturii nr.70/2006 - art.3,7 ș.a. și Codul contravențional - art.131 și art.189)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului la 28 februarie 2022, fiind asigurat accesul părților interesate la materialele proiectului, pentru a putea lua cunoștință și a prezenta sau expedia recomandări.

Spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost transmis la 28 februarie 2022. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop soluționarea lipsei de comunicare și informare dintre producătorii agricoli și apicultori, în cadrul procesului de tratare a terenurilor agricole cu produse de uz fitosanitar, care are un impact negativ asupra sectorului apicol dar și a întregului sector agricol, în rezultatul intoxicației albinelor.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor articole din Legea apiculturii nr.70/2006, prin care se propune utilizarea unei aplicații web pentru schimbul de informații dintre agricultori, apicultori și organele de control referitor la stropirea culturilor agricole și amplasarea stupinelor.

De asemenea, se propune modificarea Codului contravențional în ceea ce privește majorarea sancțiunilor contravenționale pentru:

-) încălcarea normelor și regulilor de desfășurare a activității în apicultură (art.131);
-) încălcarea regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a agenților patogeni ai bolilor de plante și a buruienilor (art.189).

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează atât interesele apicultorilor, cât și pe cele ale producătorilor agricoli, în ceea ce privește asigurarea sănătății albinelor prin prevenirea intoxicației și decesului acestora. Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă autorul a menționat că implementarea modificărilor propuse implică unele costuri care urmează a fi suportate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, și anume:

- cheltuielile legate de funcționarea și mentenanța aplicației web;
- cheltuielile aferente menținerii personalului suplimentar al ANSA care să asigure operabilitatea aplicației.

Totodată, autorul nu a făcut o evaluare, cel puțin aproximativă, a mijloacelor financiare necesare pentru realizarea acțiunilor specificate supra.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Potrivit art.30, pct.2 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, „În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum sau rezultatele analizei ex ante sau ale analizei impactului de reglementare.

Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului”.

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, „(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ.” Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23 din 18 ianuarie 2019.

Proiectul n-a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019. În acest context, atragem atenția autorului asupra necesității întocmirii analizei impactului de reglementare la proiectul prenotat și anexării acesteia la nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie. Totodată, în normele proiectului a fost edintificată o formulare lingvistică ambiguă, care la aplicarea în practică va crea neclarități, atât pentru persoanele responsabile, cât și pentru cele interesate.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în ceea ce privește supravegherea și controlul sanitar veterinară al activității în domeniul apiculturii.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>La art.I pct.2 din proiect <u>„La articolul 3: [...] în final se completează cu notiunea „sistem electronic” cu următorul cuprins: „sistem electronic – aplicație web, utilizată de apicultori și producători agricoli pentru notificarea reciprocă privind aplicarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizantilor și amplasarea stupinelor.””</u></p>
<p>Obiecții: Potrivit art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea proiectului de act normativ: „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”.</p> <p>Definiția noțiunii „sistem electronic” este generală și ambiguă. Aceasta nu oferă claritate în ceea ce privește sistemul care urmează a fi utilizat în comun de către apicultori și producătorii agricoli, întru facilitarea activităților din domeniul apiculturii, în contextul prevenirii intoxicației și decesului albinelor.</p> <p>Astfel, din moment ce nu are denumire sau, cel puțin, nu este indicat specificul/domeniul în care va activa, prin definiția „sistem electronic” se înțelege ceva general, comun pentru toate sisteme de acest gen, fapt care nu permite delimitarea clară a sistemului utilizat de apicultori și producătorii agricole de sistemele utilizate în alte domenii.</p> <p>Deși în nota informativă autorul a menționat că Asociația Națională a Apicultorilor din Republica Moldova a creat aplicația web „BeeProtect” ca platformă de comunicare și informare a apicultorilor și producătorilor agricoli despre tratarea terenurilor agricole și amplasarea stupinelor, din normele proiectului nu rezultă că</p>

se are în vedere anume acest sistem.

Totodată, definiția examinată este lacunară la capitolul administrator al sistemului, adică persoana sau entitatea responsabilă de:

- administrarea tehnică a sistemului;
- gestiunea accesului la sistem;
- monitorizarea: acțiunilor utilizatorilor, accesărilor și actualizării datelor, modului de furnizare a informațiilor în sistem, respectării cerințelor de securitate privind accesul la sistem și a regulilor de exploatare a sistemului informațional;
- instruirea tuturor categoriilor de utilizatori ai sistemului registratorilor privind utilizarea sistemului informațional;
- implementarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru asigurarea regimului de protecție a informației și a securității datelor cu caracter personal.

Suplimentar, consemnăm că Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat definește și utilizează noțiunea „sistem informațional” și nu „sistem electronic”.

În același context, lipsa elementelor enunțate supra va face dificilă inclusiv aplicarea normei de la art.131 alin.(1) din Codul contravențional, expuse în redacție nouă la art.II pct.1 din proiect.

Recomandări:

Redactarea prevederii analizate în contextul excluderii ambiguităților enunțate în obiecția de mai sus.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.70/2006; Codul contravențional) este promovat de către un deputat în Parlament, în scopul soluționării lipsei de comunicare și informare dinte producătorii agricoli și apicultori, în cadrul procesului de tratare a terenurilor agricole cu produse de uz fitosanitar.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la asigurarea sănătății albinelor, prin prevenirea intoxicației și decesului acestora.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție au fost identificată o formulare lingvistică ambiguă. În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.

17.03.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Gheorghiu, Inspector principal

